

S2021/06045

Socialdepartementet
Enheten för socialtjänst och
funktionshinderspolitik
Therese Hellman

103 33 Stockholm

2024-03-13

Remissvar Boverkets rapport Utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag – Rapport 2023:11

SKPF Pensionärerna (SKPF) har valt att svara på remissen avseende Boverkets rapport Utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag – Rapport 2023:11. Vi avger nedanstående remissvar.

BAKGRUND

Regeringen har gett Boverket i uppdrag att utvärdera lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag och analysera hur den har påverkat utvecklingen av bostadsanpassningsbidraget. Om Boverket finner hinder för att personer med funktionsnedsättning ska få tillgång till nödvändiga anpassningar i bostaden ska myndigheten lämna förslag på åtgärder. Förslagen kan vara förslag på ändringar i lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Bostadsanpassningsbidrag är en viktig del av samhällets stöd till personer med funktionsnedsättning, inklusive äldre. Detta bidrag syftar till att göra det möjligt för individer att bo kvar i sina hem genom att anpassa bostaden efter deras specifika behov. Det kan innefatta installation av ramper, anpassning av badrum, installation av hissar och andra åtgärder som underlättar vardagen.

För äldre är detta särskilt betydelsefullt då det bidrar till ökad självständighet och livskvalitet, samtidigt som det kan minska behovet av mer omfattande vårdinsatser.

SYNPUNKTER FRÅN SKPF

SKPF ser i huvudsak positivt på de förslag som Boverket har presenterat kring ändringar i lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Boverkets utvärdering av bostadsanpassningsbidraget visar på en nedgång i antalet ansökningar och beviljade bidrag. Detta är oroande, särskilt för äldre befolkningen som ofta har ett större behov av bostadsanpassningar. En viktig aspekt är att lagändringen 2018 inte tycks ha påverkat möjligheten att ansöka om eller bevilja bidrag. Detta pekar på att andra faktorer, såsom demografiska förändringar och bostadsbeståndets karaktär, spelar en större roll.

Specifika utmaningar för äldre

För många äldre är tillgången till bostadsanpassningsbidrag avgörande. Minskningen i beviljade bidrag kan innebära att fler äldre tvingas flytta från sina hem till mer anpassade boenden, vilket kan påverka deras livskvalitet negativt. Å andra sidan, när bidrag beviljas och används effektivt, bidrar det till att äldre kan leva mer självständigt och minska behovet av extern hjälp och vård.

Fördelar

- **Ökad självständighet:** Genom att anpassa bostaden kan äldre bo kvar hemma längre, vilket främjar självständighet och välbefinnande
- **Förbättrad säkerhet:** Anpassningar som räcken, ramper och anpassade badrum minskar risken för fallolyckor
- **Ekonomisk besparing:** Att bo kvar hemma kan vara ekonomiskt fördelaktigt jämfört med kostnaden för äldreboende.

Nackdelar

- **Komplex ansökningsprocess:** Processen kan vara krånglig och tidskrävande, vilket kan avskräcka äldre från att ansöka. Hinder kan också uppstå om personen saknar förmåga att själv göra en ansökan
- **Ojämn tillgänglighet:** Variationer i hur kommuner hanterar bidragen kan leda till ojämlig tillgång
- **Begränsade resurser:** Med minskande budgetar och ökande behov kan det bli svårare att få bidrag.

Sammanfattande synpunkter

Det är tydligt att bostadsanpassningsbidrag spelar en kritisk roll för äldres välbefinnande. Det är viktigt att fortsätta utvärdera och justera systemet för att säkerställa att det möter de äldres behov. Boverkets förslag är ett steg i rätt riktning, men det krävs kontinuerlig uppmärksamhet på hur dessa förändringar implementeras och påverkar den äldre befolkningen. Det är också viktigt att uppmärksamma och åtgärda de administrativa och praktiska hinder som kan göra det svårt för äldre att dra nytta av dessa bidrag.

6. Utredningens överväganden

6.1 Boverkets förslag

Boverkets förslag under punkt 6.1 rör viktiga aspekter av bostadsanpassnings- och reparationsbidrag, med särskilt fokus på att underlätta för personer med funktionsnedsättning. Detta är ett viktigt steg mot att öka tillgängligheten och livskvaliteten för denna grupp.

Boverket föreslår förtydliganden av lagens bestämmelser för att säkerställa att lagstiftningens syfte får ökat genomslag. Detta är positivt då det kan minska risken för tolkningsproblem och göra det lättare för äldre med funktionsnedsättning att förstå och nyttja sina rättigheter.

Bidragsberättigande för lätt flyttbara rullstolsgarage

Efter en dom som begränsade möjligheten att få bidrag för rullstolsgarage, föreslår Boverket ändringar för att åter göra dessa bidragsberättigade.

Ökade möjligheter för ägare av flerbostadshus

Förslaget att låta ägare av flerbostadshus överta bostadsanpassningsbidrag och även kunna beviljas reparationsbidrag är positivt. Det kan underlätta genomförandet av nödvändiga anpassningar i allmänna utrymmen, vilket direkt gynnar äldre med funktionsnedsättning.

Återställningsbidrag och reparationsbidrag

Förslagen kring återställningsbidrag och utvidgningen av reparationsbidraget är viktiga för att uppmuntra till anpassningar. Detta kan särskilt gynna äldre som behöver göra anpassningar men oroar sig för kostnader eller återställning.

SKPF stödjer förslaget. Boverkets förslag adresserar viktiga hinder och utmaningar som äldre med funktionsnedsättning står inför när det gäller bostadsanpassningar. Genom att föreslå förtydliganden, utvidga bidragsberättiganden och underlätta processen för både individ och fastighetsägare, tas viktiga steg mot en mer tillgänglig och inkluderande bostadsmarknad.

6.3 Ökade möjligheter för ägare av flerbostadshus att överta bostadsanpassningsbidrag samt reparationsbidrag efter ett övertagande

Boverkets förslag om ökade möjligheter för ägare av flerbostadshus att överta bostadsanpassningsbidrag samt möjligheten att erhålla reparationsbidrag efter ett övertagande är ett initiativ som syftar till att förenkla och effektivisera processen för bostadsanpassningar. Detta förslag har särskild relevans för äldre som bor i flerbostadshus och kan stöta på hinder när det gäller att genomföra nödvändiga anpassningar i deras bostäder.

Detta är särskilt relevant i ljuset av att övertaganden har använts i begränsad omfattning sedan lagens tillkomst 2018, vilket indikerar att nuvarande system kan vara otillräckligt eller för komplicerat.

SKPF stödjer förslaget. För att maximera de positiva effekterna av förslaget är det viktigt att noggrant överväga implementeringen och säkerställa att tillräckliga resurser och information finns tillgängliga för alla inblandade parter.

6.4 Rullstolsgarage 5 §

Boverkets förslag om att ändra 5 § i lagen om bostadsanpassningsbidrag för att inkludera lätt flyttbara rullstolsgarage som en bidragsberättigande åtgärd är en viktig utveckling som direkt påverkar personer med funktionsnedsättningar. Detta förslag kommer efter en dom från Högsta förvaltningsdomstolen som begränsade möjligheten att få bidrag för sådana garage.

Förslaget innebär en anpassning av lagen för att inkludera åtgärder som inte nödvändigtvis är fastmonterade i byggnaden men som ändå är nödvändiga för att göra bostaden ändamålsenlig för personen med funktionsnedsättning.

SKPF noterar att det saknas en tydlig definition av de föreslagna orden i lagen. Exempelvis lämnar orden "byta" och "flytta" ett tolkningsutrymme.

Byta: Om sökanden till exempel har fått en trapphiss som sedan inte visar sig göra bostaden ändamålsenlig och/eller sökanden mer självständig, får sökanden ansöka om en ramp i stället?

Flytta: Vad innebär ordet "flytta", att flytta inom bostaden, till annan bostad eller till annan bostad flera gånger?

Lös och fast installation: Boverkets förslag beträffande att göra lätt flyttbara rullstolsgarage åter bidragsberättigad kan öppna upp för diskussioner kring var gränsen mellan fast installation och lösa inventarier går.

Särskilt gällande rullstolsgarage: Om Boverkets förslag på ändring i 5 § antas önskar SKPF ett tillägg där undantag kring förvaring av hjälpmedel i form av lätt flyttbart rullstolsgarage tydligt framgår. En tänkbar fråga som kan uppstå är, ska undantaget endast gälla lätt flyttbart rullstolsgarage? Eller även andra typer av förvaring av hjälpmedel och/eller andra typer av lösa inventarier?

6.6 Bestämmelserna i 8 § om avslag på grund av vissa brister i bostaden förtydligas

Boverkets förslag att komplettera bestämmelserna om när en ansökan om bostadsanpassningsbidrag kan avslås på grund av brister i bostadens skick, är ett viktigt steg mot att tydliggöra och rättvist bedöma ansökningar. Detta förslag har särskild relevans för äldre som ofta bor i äldre bostäder där risken för att ansökningar avslås på grund av bostadens skick, är större.

Boverkets förslag syftar till att förtydliga att bedömningen av bostadens skick ska göras utifrån hur bostaden var före den planerade anpassningen, utan att ta hänsyn till de åtgärder som bidrag söks för. Detta är en viktig precisering som kan förhindra orättvisa avslag där

bostadens befintliga skick inte är tillräckligt för den förändrade användning som en anpassning medför.

SKPF anser att Boverkets förslag till ändring av lydelsen "ska avse skicket före anpassningen utan beaktande av vilka åtgärder bidrag söks för" är otydlig. Denna lydelse kan tolkas på olika sätt och bör därför förtydligas.

I prop. 2017/18:80 står att "Regeringen bedömer att en skyldighet att åtgärda byggnadstekniska brister skulle utöka kommunernas åtaganden mer än vad som är rimligt.

SKPF anser att Boverkets förslag skulle innebära att samtliga badrum, exempelvis äldre än 30 år, skulle behöva åtgärdas med nytt fukt- och tätskikt.

SKPF anser att Boverkets förslag skulle innebära att skattefinansierade medel används för att åtgärda eftersatt underhåll och grundläggande bostadsfunktioner i äldre bostadsbestånd.

SKPF anser vidare att alla äldre badrum kan ha ett renoverings/underhållsbehov även för en person som inte har någon funktionsnedsättning och kan således inte åtgärdas med bostadsanpassningsbidrag utan ligger på fastighetsägarens ansvar att åtgärda.

6.7 Ändringar i 9 § som innehåller särskilda villkor för bidrag vid byte av bostad

Boverkets förslag att ändra 9 § i lagen om bostadsanpassningsbidrag genom att ta bort begreppet "planlösning" och ersätta det med "hur utrymmena är fördelade och belägna" samt att tydliggöra att de särskilda villkoren för byte inte gäller när ansökan avser anpassning för en person som beviljats eller anvisats bostaden av en myndighet, gör lagen mer tillgänglig och rättvis.

Syftet med förslaget är att göra lagen om bostadsanpassningsbidrag mer flexibel och anpassad till individens behov, särskilt i situationer där individen inte har full kontroll över valet av sin nya bostad.

SKPF anser inte att Boverkets förslag på att ta bort "planlösning" och ersätta med hur "utrymmena är fördelade och belägna" gör att paragrafen blir tydligare. Denna lydelse kan tolkas på olika sätt och bör ses över och förtydligas.

Enligt lag 1992:1574 skulle kommunen vid ansökningstillfället göra en bedömning av bostaden som helhet, och ta hänsyn till alla de åtgärder som vid en bedömning framstår som nödvändiga vid ansökningstillfället med hänsyn till funktionsnedsättningen.

SKPF anser att detta ska återinföras i den nya lagen.

6.8 Reparationsbidrag till fler åtgärder och medboende till personer med biståndsbedömt boende ska kunna få detta bidrag

Boverkets förslag att utvidga möjligheten att beviljas reparationsbidrag för anordningar eller inredningar som främst är avsedda att tillgodose behov hos personer med funktionsnedsättning, även om de inte är av tekniskt slag, samt att inkludera medboende till en person med biståndsbedömt boende i sökandekretsen för reparationsbidrag, är viktigt för att stärka stödet till personer med funktionsnedsättningar.

Syftet med förslaget är att bredda definitionen av vilka anordningar och inredningar som kan omfattas av reparationsbidrag, vilket gör det möjligt för fler personer att få stöd för att underhålla och reparera nödvändiga anpassningar i hemmet. Genom att inkludera anordningar som inte nödvändigtvis är av tekniskt slag, samt att tillåta medboende till personer med biståndsbedömt boende att ansöka om bidrag, syftar förslaget till att göra stödet mer inkluderande och tillgängligt.

SKPF stödjer förslaget. Boverkets förslag är ett viktigt steg mot ett mer inkluderande och tillgängligt stödsystem. Förslaget har potential att förbättra livskvaliteten för många genom att underlätta för dem att erhålla nödvändiga anpassningar och reparationer i hemmet. För att maximera de positiva effekterna av förslaget är det viktigt med tydliga riktlinjer och en effektiv kommunikation till alla berörda parter.

6.9 Minskade krav för att få återställningsbidrag

Boverkets förslag om att minska kraven för att få återställningsbidrag, genom att upphäva bestämmelserna om anvisningsrätten och möjliggöra återställningsbidrag för åtgärder i anslutning till bostadsrättslägenheter oavsett hustyp, är ett initiativ för att förenkla processen för både fastighetsägare och sökande.

Genom att ta bort kravet på anvisningsrätt och utvidga möjligheten till återställningsbidrag till att även omfatta bostadsrättslägenheter i alla typer av hus, syftar förslaget till att underlätta för fastighetsägare att ge sitt medgivande till nödvändiga anpassningsåtgärder.

SKPF stödjer förslaget. Förslaget har potential att förbättra möjligheterna för äldre att leva självständigt genom att underlätta processen för nödvändiga anpassningar och återställningar i deras hem. För att maximera de positiva effekterna av förslaget är det viktigt med fortsatt dialog och samarbete mellan kommuner, fastighetsägare och de som behöver anpassningar, samt att tydlig och tillgänglig information tillhandahålls till alla berörda parter.

Liza di Paolo-Sandberg
Förbundsordförande SKPF - Svenska
KommunalPensionärernas Förbund